

BROJ 3 - VELJAČA 1980.

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA
SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE
HRVATSKE

(Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kutina, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice i Virje)

UREDNIŠTVO

Dragutin Feletar (glavni i odgovorni urednik), Miroslav Klem,
Branko Šimek, Marijan Špoljar i Željko Tomičić

MUZEJSKI VJESNIK izlazi povremeno, a najmanje jednom godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Rukopisi se šalju na adresu: Muzej grada Koprivnice, 43300 Koprivnica, Trg dr. Leandera Brozovića 1. Časopis solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske

GRAFIČKA OPREMA

Dragutin Feletar

NAKLADNIK

Muzej grada Koprivnice

ZA NAKLADNIKA

Franjo Horvatić

TISAK

RO »Podravka — Usluge«, OOUR Koprivnička tiskara, 1980.

BROJ 3 — VELJAČA 1980.

KAZALO

1. Dragutin Feletar: Kakva mreža muzeja i zbirki? 1
2. Stjepan Hajduk: Krešimir Filić — borac za istinsku demokratizaciju muzealne djelatnosti 2
3. Tomislav Đurić: Stanje nekih kulturno-povijesnih spomenika u sjeverozapadnoj Hrvatskoj 8
4. Marijan Špoljar: Problemi valorizacije 17
5. Vladimir Kalšan: Prilog raspravama o agrarnim odnosima u Međimurju u vrijeme obitelji Žrinskih 18
6. Martin Matašin: Zavičajni muzej Virje 22
7. Mato Dominiković: Petar Levar: Muzejska zbirka u Kalinovcu 25
8. Luka Hrvatić: O važnosti muzejske zbirke u Kalinovcu 29
9. Mihajlo Bradić: Kako smo stvorili zavičajni muzej u Čazmi 31
10. Zorko Marković: Bilješke o rekognosciranju arheoloških terena oko Koprivnice i Đurđevca 1979. godine 35
11. Željko Demo: Arheološka istraživanja u Kunovec Bregu kod Koprivnice 39
12. Zoran Homen: Lasinjski naseobinski elementi i novi nalazi iz Beketinca 42
13. Dubravka Balen-Letunić: Istraživanje tumula u Goričanu kod Čakovca 1979. godine 49
14. Zorko Marković: Posjet dr. Nadora Kalicza i problem arheološke suradnje kod nas 51
15. Ivan Mirnik: Skupni nalaz srebrnika XVIII. i IX. stoljeća iz Čakovca 53
16. Marina Šimek: Arheologija varaždinskog kraja — bibliografija 59
17. Ljubica Ramuščak: Najnovija istraživanja lončarskog obrta na području Međimurja 69
18. Libuše Kašpar: Najnovija ispitivanja licitarskog obrta u Varaždinu i bližoj okolici 73
19. Josip Fluksi: Preslice — podravska etnografska specifičnost 82
20. Libuše Kašpar: XVI. savjetovanje i XII. skupština etnoloških društava Jugoslavije 88
21. Branimir Šimek: Fotografski materijal u muzeju 89
22. Dragutin Feletar: Izdanja Podravskog zbornika 92
23. Dragutin Feletar: Skupština Muzejskog društva 93

Dragutin FELETAR, Muzej grada Koprivnice

KAKVA MREŽA MUZEJA I ZBIRKI?

S velikom radošću povremeno čujemo i javljamo o otvaranju pojedinih muzejskih zbirki, pa i muzeja na području sjeverozapadne Hrvatske (gdje djeluje naše Muzejsko društvo). To govori o velikom razumijevanju i brizi, koju poklanja naša zajednica prema muzejima i muzealcima. Zahvaljujući općem gospodarskom i društvenom napretku, zanimanje za način života naših starih predaka također raste, jer je jasno da materijalne ostatke naše prošlosti trebamo istražiti i sačuvati, radi sadašnjih a pogotovu poradi dolazećih generacija. Uvijek se uči na onom što je bilo, radi boljeg danas i sutra. Stoga ne samo da je potrebno širiti mrežu muzeja i muzejskih zbirki, već valja poraditi i na osuvremenjivanju njihova djelovanja.

Međutim, ako se detaljnije proanalizira način i teritorijalna rasprostranjenost muzeja i zbirki u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, onda se ipak dolazi do zaključka da na tom području nema dovoljno dogovaranja, da zapravo nema planskog, sistematskog djelovanja. Još nije na našem području pokrenuta šira samoupravna rasprava o teritorijalnom rasporedu muzejskih zbirki, a o tome niti ne postoji bilo kakva studija. Zbirke se otvaraju u pravilu vrlo stihiski. Ne želim ovom prilikom nimalo obezvrijediti inicijativu pojedinih zajednica, koje su radile ili radne na formiranju takvih zbirki. Dapače, bez takve inicijative i entuzijazma ne bi se moglo ništa ostvariti. No, da bi nam u cjelokupnom tom poslu trebalo više dogovora i sistematike, pa i stručnosti, to je više nego očito.

Neke općine sjeverozapadne Hrvatske još nemaju svoje muzeje, što dovodi do naglog propadanja povijesnog blaga na tim područjima. Ponegdje prevladava mišljenje da sve valja koncentrirati samo u gradskе centre, a neki muzeji ostvarili su vrlo korisnu decentralizaciju — područne muzejske zbirke otvaraju se u selima. Pravila dakle nema, što u krajnjoj liniji nije loše, ali je loše što nema o tim vrlo važnim pitanjima više međusobnog dogovaranja, izmjene iskustava i slično.

Zapravo, bilo bi vrlo korisno ako bi naše Muzejsko društvo upravo sada, kada se diskutira o planovima razvoja do 1985. godine, pokrenulo i široku društvenu diskusiju o optimalnoj mreži muzeja i zbirki na području na kojem djelujemo. Prije svega, bilo bi neophodno o ovoj važnoj problematici izraditi jednu stručnu studiju. U njoj bi točno po pojedinim područjima (općinama) valjalo razraditi i opisati sadašnje stanje u muzealskoj djelatnosti, te naznačiti osnovne prijedloge za formiranje optimalne mreže muzejskih zbirki, njihovo organizacijsko i funkcionalno povezivanje i druge potrebne elemente. Sadašnja mreža muzeja i zbirki očito nije trajnije rješenje, jer je po pojedinim područjima vrlo neujednačena i s vrlo različitim prostornim i kadrovskim mogućnostima. Zbirke bi bilo neophodno što više približiti radnim ljudima, a to znači ne samo da bi valjalo osnivati nove postave po većim naseljima (ili na lokalitetima važnim iz naše bliže i dalje povijesti), već razmišljati o većoj učestalosti izlazaka pojedinih muzejskih izložbi u sela i radne kolektive.

Svakako da izrada ovakve studije (s prijedlozima za konkretno djelovanje u idućim godinama) nije nimalo lagani zadatak. Prije svega,

ona se ne može izraditi brzo i na prečac, već mora biti stručna i seriozna. Nadalje, u toku izrade neophodno je ponzultirati niz stručnjaka, društvenih radnika, ustanova i društveno-političkih organizacija. Na kraju, valja dati takve prijedloge koji će biti podloga za široku društvenu raspravu, jer bez angažiranja svih zainteresiranih neće biti rezultata u praksi.

Zaista začuđuje činjenica što pitanju formiranja adekvatne mreže muzeja i muzejskih zbirk i već dosad nije posvećena potrebna pozornost. A upravo muzealci su dužni da pokrenu raspravu o tome. Jer, ne možemo od nekog drugog očekivati da rješava naša vitalna pitanja, ako se prije svega mi sami ne angažiramo na njihovu rješavanju.

Stjepan HAJDUK, Muzej Varaždinskih Toplica

KREŠIMIR FILIĆ — BORAC ZA ISTINSKU DEMOKRATIZACIJU MUZEALNE DJELATNOSTI

(Reminiscencije uz Filićevu ulogu u stvaranju i razvijanju Muzeja Varaždinskih Toplica)

Sumirajući plodnu i višestranu 55-godišnju djelatnost prof. Krešimira Filića, ostajemo zapanjeni pitajući se da li je moguće da je sve to uradio jedan čovjek! Objašnjenje može biti samo ovo da su se u ovom djelatniku na vrlo sretan način sjedinile nadarenost, energija i ljubav, zahvaljujući čemu je već kao profesor — početnik postao animator i kreator kulturnog i javnog života Varaždina i sjeverozapadne Hrvatske.

Životno djelo Krešimira Filića je najdragocjeniji poklon gradu u kojem je živio je Gradska muzej Varaždin, danas nesumnjivo jedan od naših najbogatijih muzeja primijenjene umjetnosti a po ocjeni prof. dr. Anutne Bauera jedna od najuspjelijih muzeoloških kreacija u zemlji. O djelatnosti Filića — muzealca rečeno je do sada podosta. Međutim, jedna komponenta njegove muzealne djelatnosti ipak je premalo isticana. Filić je neosporno bio jedan od pionira novog shvaćanja muzealne djelatnosti u našoj zemlji: shvaćanja da muzeji ne bi smjeli biti samo privilegije velikih centara u kojima kao začahureni znanstveni kabineti koriste tek uskom krugu »posvećenih«, nego da se širom zemlje, gdje god je to moguće i potrebno, osnuju muzeji koji bi uz funkcije sabiranja i čuvanja baštine prošlosti te znanstvenu ulogu, imali i zadacu da kulturna dobra prezentiraju širim slojevima naroda. Zato neka ovaj skroman napis bude makar poticaj da se o tome kaže malo više.

Prvi Filićev muzealni korak bilo je organiziranje kulturnohistorijske izložbe grada Varaždina 1923. god. i s time vezano osnivanje muzealnog društva, koje je imalo cilj da spašava bogatu baštinu prošlosti u Varaždinu i varaždinskoj regiji i da najvredniji varaždinski objekt —